

ПОНЯТІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АПАРАТ ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

19 травня 2021 р. у рамках Всеукраїнського фестивалю науки – 2021 (до 30-ї річниці незалежності України) в онлайн-форматі відбувся VI Всеукраїнський науково-методологічний семінар з історії освіти «Понятійно-термінологічний апарат історико-педагогічних досліджень: історія і сучасні підходи». Проведення таких наукових заходів було ініційовано директором Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України (далі – ДНПБ) Ларисою Березівською та стало вже традиційною формою організації наукової діяльності істориків освіти. Пріоритетними завданнями науково-методологічних семінарів є осмислення наявних і розроблення нових підходів до здійснення досліджень у галузі історії української та зарубіжної освіти; сприяння науковцям у реалізації дослідницьких завдань для одержання нового історико-педагогічного знання; популяризація історії педагогіки як важливого складника педагогічної науки та фахової підготовки освітян, підвищення їхньої кваліфікації.

VI Всеукраїнський науково-методологічний семінар організований відділом педагогічного джерелознавства та біографістики ДНПБ спільно з Відділенням загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, кафедрою педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені професора Є. Петухова Херсонського державного університету, Педагогічним інститутом Київського університету імені Бориса Грінченка, кафедрою теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Предметом обговорення наукового зібрання були такі питання: понятійно-

термінологічна система сучасної історико-педагогічної науки; педагогічний понятійно-термінологічний апарат у структурі історико-педагогічних дисертацій: критичний аналіз; вплив зарубіжної понятійно-термінологічної лексики на вітчизняні історико-педагогічні дослідження; відображення історії розвитку педагогічних понять і термінів у науковій, навчальній та довідковій літературі; розвиток історико-педагогічної терміносистеми в незалежній Україні (1991–2021).

Цьогорічний науково-методологічний семінар з історії освіти об'єднав понад 60 наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти з різних наукових установ (ДНПБ України, Президії НАПН України, Інституту педагогіки НАПН України, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України, Інституту інформаційних технологій і

засобів навчання НАПН України, Педагогічного музею України, Інституту історії України НАН України) і закладів освіти України (Ізмаїльського державного гуманітарного університету, КВНЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний коледж» ім. Т. Г. Шевченка, Київського кооперативного інституту бізнесу і права, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київського університету імені Бориса Грінченка, Навчально-виховного комплексу «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради та ін.). Це свідчить про зацікавлення широкого кола українських дослідників історико-педагогічними проблемами.

Директор, головний науковий співробітник відділу педагогічного джерелознавства та біографістики ДНПБ Лариса Березівська окреслила цілі й основні напрями роботи семінару. Модерувала семінар дійсний член

НАПН України, головний науковий співробітник відділу педагогічного джерелознавства та біографістики ДНПБ Ольга Сухомлинська.

З доповідями виступили провідні історики освіти, професори: Ольга Сухомлинська («До питання про становлення української педагогічної термінології: історіографічний аспект»); Лариса Березівська («Поняттєво-термінологічний апарат історії освіти як складника педагогічної науки крізь призму європейських вимірів: нові фронтіри»); Нестор Гупан («Про типові помилки у понятійно-термінологічному апараті дисертацій з історії педагогіки»); Оксана Драч («Історія освіти Русі: особливості понятійно-термінологічного апарату досліджень»); Ірина Колесник («Українське XIX століття» у категоріях глобальної історії»); Надія Калініченко («Понятійно-термінологічний апарат дослідження педагогіки В. О. Сухомлинського науковцями 70–80-х років XX століття»); Наталія Коляда («Понятійно-термінологічний апарат дослідження дитячого руху»); Наталія Побірченко («Термін «Етнологія дитинства» в науковій рефлексії 1920-х рр. XX ст.»); старший науковий співробітник Олександр Міхно («Феномен» як історико-педагогічне поняття»).

За матеріалами проведеного наукового заходу буде підготовлено збірник тез доповідей «Понятійно-термінологічний апарат історико-педагогічних досліджень: історія і сучасні підходи» в електронному форматі, який публікуватиметься на веб-порталі Державної науково-педагогічної бібліотеки імені В. О. Сухомлинського НАПН України. Тетяна ГАВРИЛЕНКО, с.н.с. відділу педагогічного джерелознавства та біографістики ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського